

Дуже тепла аптека

Цьому аптечному закладу аніскільки не пасують такі новомодні сучасні визначення та терміни, як «фармацевтичний бізнес», «маркетинговий хід», «управління персоналом». Радше навпаки, мабуть, саме так працювали перші аптеки давніх галицьких міст. Вони спокійно, розмірено і відповідально, без пафосу і вихвалень робили свою справу — виготовляли і відпускали ліки, які рятували життя і здоров'я містян

Ярослава Самборська

АПТЕЧНИЙ ЗАКЛАД БЕЗ ВИГОТОВЛЕННЯ — МАГАЗИН

Всупереч усталеній традиції, наше знайомство з ТОВ «Аптека Центорія» (м. Івано-Франківськ) розпочалося не з інтерв'ю директора у кабінеті, а з відвідин асистентської кімнати, де якраз тривав процес виготовлення аптечних заготовок під керівництвом фармацевта Оксани Кашевки, якій допомагали провізори-інтерни.

У 1999 р. в Івано-Франківській державній

медичній академії було відкрито фармацевтичний факультет. Відтак аптека стала базою для проходження виробничої практики студентами ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет» та спеціалізованих коледжів західного регіону. Завдяки тісній співпраці з університетом під керівництвом ректора, заслуженого діяча науки і техніки, д-ра мед. наук, професора Миколи Рожка та першого проректора професора Ганни Ерстенюк ТОВ «Аптека Центорія» також стала базовою для стажування провізорів-інтернів.

Ксенія Довбенюк, провізор-інтерн ІФНМУ, каже, що за п'ять років, проведених за студентською лавою, потрібно навчитися не тільки стояти за першим столом, але й щось робити самостійно — прочитати рецепт, зважити, змішати, пофасувати. Інтерни вже опанували виготовлення багатьох екстемпоральних засобів, адже раніше в аптеці «Центорія» проходили також виробничу практику. Де працюватиме, коли отримає сертифікат спеціаліста, дівчина ще не знає, але те, що в

аптеці, навіть не сумнівається, адже фармація — це її усвідомлений вибір.

До слова, студенти-практиканти та провізори-інтерни, які справили якнайкраще враження на директора ТОВ «Аптека Центорія» Ярославу Самборську, після закінчення університету мають шанс офіційно працевлаштуватися на підприємстві. Як, наприклад, випускниця медичного коледжу при ДВНЗ ІФНМУ фармацевт Наталія Доронюк та випускниця фармфакультету ДВНЗ ІФНМУ Мар'яна Михайлюк. Окрім того, Ярослава Самборська є членом державної екзаменаційної комісії (дисципліна «технологія лікарських форм, організація та управління фармацією»), тож на практично орієнтованих іспитах має змогу побачити, чого насправді навчилися студенти-практиканти в її аптеці.

Суто по-людськи до практикантів та інтернів Ярослава Іванівна ставиться доброзичливо та поблажливо, а от як до майбутніх фахівців — надзвичайно вимогливо. Закінчивши свого часу з відзнакою Коломийське фармацевтичне училище та Ленінградський хіміко-фармацевтичний інститут, Ярослава Самборська, яку однокурсники напівжартома-напівсерйозно називали бандерівкою-відмінницею, добре знає ціну знань. А тим більше у нинішньому конкурентному світі.

В аптеці виготовляють багато лікарських форм, у тому числі серійно. Їхній асортимент не тільки різноманітний, але й ексклюзивний, бо прописи, за якими працюють фармацевти, були створені провізором-аналітиком Л. Мельниковою та провізором М. Струтинською. Рецепти, зібрані у «Переліку косметичних та інших засобів, які застосовуються у дерматології та виготовляються в умовах аптеки «Центорія», погоджені та затверджені у територіальній Державній службі України з лікарських засобів та контролю за наркотиками.

Лінійка кремів аптечного виготовлення — візитівка аптеки «Центорія» в Івано-Франківську. Жінки, які надають перевагу справді природній косметиці, — постійні відвідувачки цього аптечного закладу.

Оксана Кашевка

— Авторські вітамінний, регенерувальний, живильний, відбілювальний, омолоджувальний, захисний, крем від зморщок — ці косметичні засоби ми виготовляємо серійно, — розповідає фармацевт Оксана Кашевка. — Основою кремів є ланолін, вазелін, спермацет, віск, масло какао з додаванням натуральних ефірних олій для приємного запаху. Креми збагачуємо вітамінами Е, А, D, оливковою олією, олією з абрикосових кісточок, олією з виноградних кісточок.

У переліку косметичних засобів, які виготовляються серійно: крем від псоріазу, шампунь проти лупи, засіб для зміцнення волосся, протигрибковий лак, засіб від розшарування нігтів, парафіново-олійна маска для обличчя, засіб від тріщин на п'ятах, крем-мило від чорних цяток, мило косметичне, маска з колагеном словом, спа-салон «відпочиває». Тепер я розумію, чому працівниці аптеки такі гарні та доглянуті.

Усі субстанції, з яких виготовляються лікарські форми, сертифіковані. Наприклад, кальцію карбонат 0,5 г без домішок та зайвих наповнювачів, призначений для хворих, які перебувають на гемодіалізі. 0,5 г — це добова потреба людини у цьому мікроелементі, що вимивається з організму під час процедури «штучна нирка». Зважаючи на дуже низьку ціну (50 порожків — 15 грн), готові препарати кальцію не витримують з ним жодної конкуренції. В цілому аптекарі серійно виготовляють 80 найменувань ЛЗ, а поза тим приймають рецепти від населення на екстемпоральне виготовлення.

За словами директора аптеки, серед цієї групи найбільшим попитом користуються лікарські форми для немовлят, 2% та 3% розчини коларголу і 2% розчин протарголу, розчини з резорцином, сіркою, паста Унна. На день екстемпоральної рецептури в середньому виготовляємо за 10–15 рецептами, які виписують лікарі лікувально-профілактичних установ. А загалом частка засобів аптечного виготовлення (концентрати, внутрішньоаптечна заготовка та напівфабрикати) становить 20% у загальному товарообігу.

З 1998 р. ТОВ «Аптека Центорія» уклала прямі контракти на поставку ЛЗ з вітчизняними та закордонними виробниками

— Площа нашої аптеки — 539 кв. м, і практично уся вона задіяна у процесах виготовлення, зберігання та реалізації ЛЗ, — розповідає провізор-організатор вищої категорії Ярослава Самборська. — Цей аптечний заклад як ЦМА № 1 відкрився 1972 р., а я прийшла сюди у 1988 р. на посаду заступника завідувача.

У 1993 р. відбулася реорганізація — ЦМА № 1 відійшла під управління Обласного об'єднання «Фармація». ТОВ «Аптека Центорія» утворилося 1994 р. Відтоді і розпочалася його новітня історія — молоді та енергійні фармацевти та провізори з ентузіазмом стали до роботи. Змінюючи форму власності, товариство зберегло та розширило функції аптеки, відкрило нові структурні підрозділи.

Аптека отримала ліцензію на роздрібну та гуртову торгівлю ЛЗ, виробництво лікарських форм, виготовлення ліків в асептичних умовах (до речі, одна на всю Івано-Франківську область). Підприємство тісно працювало з лікарняно-профілактичними закладами міста, вчасно та якісно виконуючи їхні замовлення.

З 1998 р. ТОВ «Аптека Центорія» уклала прямі контракти на поставку ЛЗ з вітчизняними та закордонними виробниками. Зокрема, аптека мала вісім прямих іноземних контрактів з британською (Glaxo Smith Kline), словенською (KRKA), французькою (Sanofi-Aventis), індійською та американською (SAGMEL) фірмами, що, певна річ, накладало величезну відповідальність та було доволі ризиковано, враховуючи нестабільний курс долара. Проте широкий асортимент ліків, невисока роздрібна ціна через 5% націнку аптеки на відпускну ціну виробника та відсутність націнки гуртових постачальників, а також навчання, науково-практичні конференції та семінари, які проводили медичні представники компаній, ці ризики компенсували. На сьогодні аптека співпрацює з такими гуртовими постачальниками, як СП «Оптіма Фарм», «БАДМ», «Істок+», «Фрамко», «Вітекс», «Ексімед», МТК «Юрія Фарм», «ДП Фарматрейд», ТОВ «ТД Кампус Коттон Клуб» тощо.

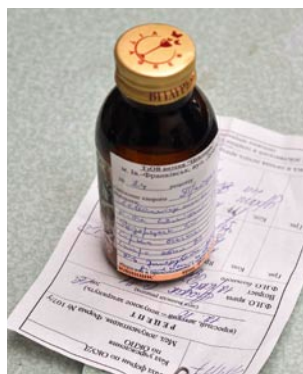

ДОДАТКОВА ФАРМАЦЕВТИЧНА ПОСЛУГА В АПТЕЦІ ДІЄ «СТІЛ ЗАМОВЛЕНЬ» — ГОТОВІ ТА ЕКСТЕМПОРАЛЬНІ ЛІКИ ЗАВОЗЯТЬСЯ ДОДОМУ ВАЖКО ХВОРИМ ЧИ САМОТНІМ ЛЮДЯМ

Підприємство має у своїй структурі два аптечних пункти в обласній та міській клінічних лікарнях. Певна річ, їхня робота дуже відрізняється від такої в аптеці, що знаходиться у спальному районі, як за асортиментом, так і за контингентом відвідувачів. Завідувачі аптечних пунктів добре знаходять спільну мову з пацієнтами стаціонару та їхніми родичами, а також завідувачами відділень і лікуючими лікарями. Фармацевтів часто запрошуюють на лікарські п'ятихвилинки. Тож у цьому плані у нас все добре. Проблема полягає в іншому, зазначає директор.

Приміщення, де розташовані аптечні пункти, належать Івано-Франківській обласній раді. Відповідно до її рішення з травня 2016 р. орендна ставка від оціночної вартості майна, що належить до спільної власності територіальної громади обласного центру, становить 30% від його оцінки, попри те, що Постановою КМУ від 04.10.1995 р. (зі змінами та доповненнями) розмір орендної ставки для аптек, що реалізують готові ліки, передбачено на рівні 8%, а для площі під виготовлення ліків — 3%. Так, до прикладу у Львові та Тернополі орендна ставка для аптечних закладів становить 1%, — розповідає Ярослава Іванівна. — Тому ми готуємося звернутися з листом до влади, щоби вирішити це питання на нашу користь. Адже усім зрозуміло, що при високій вартості оренди ціни на ліки також зростатимуть.

За словами Ярослави Самборської, аптекам, які працюють чесно і прозоро, вижити тепер надзвичайно складно. Жорстке конкурентне середовище (для порівняння, на початку 90-х минулого століття в Івано-Франківську було 25 аптек, а сьогодні — 350) змушує шукати різні шляхи для залучення нових та утримування постійних

відвідувачів. Місцевий фармацевтичний ринок заповнили представники великих аптечних мереж з інших областей України. Тому нам дуже б хотілося, щоб держава законодавчо врегулювала кількість аптечних закладів, як це робиться у багатьох цивілізованих країнах, а також заборонила відкривати аптеки не спеціалістам.

ПЕРСПЕКТИВИ РЕІМБУРСАЦІЇ

Конкурентні переваги — це насамперед ексклюзивний асортимент ліків аптечного виготовлення, а також широка номенклатура готових лікарських форм — понад 4 тис. найменувань, у тому числі БАДи, вітаміни, лікарська рослинна сировина. 60% становлять препарати вітчизняного виробництва, 40% — іноземного. Слід відзначити доступну ціну на всю аптечну продукцію, а також дисконтні картки для постійних відвідувачів.

Як додаткова фармацевтична послуга в аптеці діє «стіл замовлень» — готові та екстемпоральні ліки завозяться додому важко хворим чи самотнім людям.

З 1997 р. відповідно до розпорядження міськвиконкому аптека обслуговує пільгові категорії населення, зокрема хворих, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, які проживають в Івано-Франківську. Проте 10 тис. грн, що виділяються під потреби цієї категорії населення, а їх маємо 1300 осіб, при сьогоднішніх цінах на медикаменти — це крапля в морі.

— З 1 квітня 2017 р. МОЗ запроваджує реімбурсацію на ЛЗ для лікування захворювань, що першочергово впливають на основні показники здоров'я населення (серцево-судинні хвороби, цукровий діабет 2-го типу, бронхіальна астма) та ефективно лікуються на амбулаторному етапі. Відшкодування вартості ліків буде визначатися скороченим Національним переліком основних лікарських засобів у 2017 р., який складається із 22 міжнародних непатентованих назв, — зазначає Ярослава Самборська. — Реімбурсація — це надзвичайно важливий крок у медичній реформі, сподіваємося, вона принесе очікувані результати.

Лариса Дедишина